

Ještě do 10. října můžete hlasovat pro náš Balneopark v unikátní anketě **PARK DESETILETI**. Hlasování je dostupné na www.parkdesetileti.cz

Rozbořil Jiří

Hejtman Olomouckého kraje

LÁZEŇSTVÍ JE VÝKLADNÍ SKŘÍNÍ NAŠEHO KRAJE

Vážení hosté a návštěvníci jesenických lázní,

dovolte mi vás pozdravit v době, kdy mi končí mandát hejtmána Olomouckého kraje.

Z hlediska lázeňství patří náš kraj mezi významné regiony České republiky. Byli jsme si toho vždy vědomi a snažili se svými kroky lázeňství v kraji podporovat jak v časech krizových, tak v dobách, kdy se situace výrazně zlepšila. Lázeňská zařízení nepovažujeme jen za místa pro léčbu, regeneraci sil a relaxaci pacientů, ale také za významné destinace cestovního ruchu. A právě Priessnitzovy léčebné lázně s hravostí z pohledu léčeni a cestovního ruchu významnou roli pro celý kraj.

V průběhu uplynulých čtyř let jsme se snažili vytvořit maximální podporu lázeňským zařízením, včetně toho jesenického. A tak, kromě již známého odkazu Balneoparku Vincenze Priessnitze, který se stal obdivovaným a navštěvovaným místem severu regionu, se můžete konkrétně v jesenických lázních svězt ve Vlčáku Lázeňáčku, zacvičit si v přírodním Fitparku, projít se ve vznikajícím Háji víly Ozdravy nebo po revitalizované promenádě. To vše jsou projekty, které kraj významnou měrou podpořil. Jsme rádi, že máme v Priessnitzových léčebných lázních partnery schopné zrealizovat projekty, které slouží klientům a návštěvníkům po mnoho let a vhodně navazují na odkaz zakladatele moderní vodoléčby.

V rámci menších dotačních programů jsme každoročně podpořili celou řadu kulturních a společenských akcí. Například zahájení lázeňské sezony patří mezi nejvýznamnější akce v našem kraji. Promenádní koncerty, podvečerní koncerty, Den dětí, mezinárodní festival dechových hudeb a tradiční Týden Vincenze Priessnitze, na všech těchto kulturních akcích se rádi podílíme.

V neposlední řadě považuji za významnou spolupráci se Společností Vincenze Priessnitze, která dlouhodobě dbá na šíření Priessnitova odkazu. V roce 2014 se nám společně, pod záštitou Olomouckého kraje, podařilo tradiční metody a Priessnitzův odkaz zapsat na národní seznam nehmotného kulturního dědictví. Tento počin patří mezi ty opravdu příjemné a milé v celém mém hejtmanském období.

Osobně jezdím do Jeseníků a speciálně na Gräfenberk velice rád. Je to opravdu ideální místo pro načerpání sil a regeneraci organismu.

Rád bych vám všem popřál krásný podzim, který je letos volební, a tak doufám, že vaše volba bude ta správná. Zároveň kromě potřebného životního štěstí vám všem přeji hlavně potřebnou dávku zdraví, protože pak se nám daří vše daleko lépe.

PÁR SLOV S...

Kdo by neznal cestovatelský magazín Toulavá kamera! V „Toulavce“, jak jsme se pořadu naučili říkat, nechyběly v poslední době ani reportáže ze Studničního vrchu a okolí lázní. Autorkou a dramaturgyní je Iveta Toušlová. Při jeho tvorbě tráví mnoho času v pražském studiu, pokud jí však pracovní vytíženost dovolí, ráda Česko objevuje „naživo“. Díky natáčení jesenických dílů jsme měli příležitost setkat se s Ivetou také u nás na Gräfenberku.

Iveto, Toulavka běží na obrazovkách České televize už třináct let, od roku 2003. Za tu dobu musíte mít Česko procestované skrz naskrz. Za tu dobu Vás snad žádná destinace nemůže překvapit!

A vite, že ano? Nedávno jsme v Toulavě kameře odvíšili velice zajímavou reportáž z Jindřichova Hradce. Ani já Jihočeška jsem nevěděla, že tam mají kostel s tajemnými středověkými freskami. Dodnes se nikomu nepodařilo vypátrat, kdo je jejich autorem a proč vznikly. Jsou na nich prapodivné bytosti, různé stvůry i zvláštní zvířata. Neobvyklá je rovněž další výzdoba svatostánku. Některé malby připomínají vzorec DNA. A hodně mě zaujal i největší uměle vytvořený pískovcový labyrint v Evropě, který jsme objevili nedaleko Nového Boru. Údajně v něm po bitvě na Bílé hoře našli útočiště a místo k modlitbám čeští bratři a další protestanti. Proto se taky jeho části říká Pusté nebo také Psi kostely. A v jeskyni zvané Pekelné doly prý zase nacisti vyráběli zbraně do letadel.

Nemrzí Vás, že většinu času strávíte spíše v pražském studiu než v terénu, cestováním po Česku?

V rámci letních speciálů pořadu si to s kolegou Josefem Maršálem vnahradíme. V terénu strávíme minimálně tři až čtyři měsíce. Už jsme takhle naši zemi bázdlili několikrát a hodně toho viděli i zažili. A taky jsme si spoustu věcí vyzkoušeli. Takže jsem třeba pekla vyhlášené hořické trubičky, lázeňské oplatky, dělala domácí sýry, pravé české špekáčky, na bucharu ukovala meč, vyfoukla a ozdobil jsem si vánoční ozdobu, točila na hrnčířském kruhu, vyráběla vinité perle, pokoušela se vytvořit vitráž. Pepa pro změnu šlapal vyhlášené nošovicové zelí, vyráběl olomoucké tvarůžky, stavěl kachlová kamna... Je to vždy nesmírně obohacující, osvěžující a zároveň zjistíte, že je to často obrovská dřina, být v provedení lidí, kteří to umějí a léta dělají, vše vypadá lehce. Smečkám před nimi.

Pokračování na straně 2...

Foto: Lenka Hatašová

LÁZNĚ V ZEMĚPISNÝCH SOUVISLOSTECH

ČESKÁ VES

V obci, na kterou se z Gräfenberku otevírá krásný výhled, si Priessnitz vyhlédl manželku. O šest let mladší Sofie Priessnitzová byla dcerou šoltýse, tedy osoby společensky i majetkově v hierarchii obecní správy nejvýše postavené. Šoltys se sňatkem souhlasil až poté, co mladý Priessnitz vyléčil jeho manželku, která trpěla těžkou dnou.

LANŠKROUN

První ze dvou cest Vincenze Priessnitze z rodného kraje vedla do tohoto východočeského městečka a okolí. Přijel, aby léčil, a sám se díky námaze a studenému počasí vrátil těžce podchlazený a ihned se musel léčit, jak jinak než studenou vodou.

VÍDEŇ

Do hlavního města rakouské monarchie vedla druhá Priessnitzova cesta z Frývaldova - na setkání s císařským

dvorním lékařem dr. Schmidtem. Poté už rodný kraj nikdy neopustil. V roce 1911 byl vodnímu lékařovi odhalen pomník ve vídeňském parku na Tureckých šancích.

POZNAŇ

Hrabě Edward Raczynski nechal v roce 1841 zbudovat na jednom z náměstí kašnu s medailonem V. Priessnitze a nápisem „Nic lepszego nad wode“ (Nic lepšího nad vodu). Stalo se tak z vděčnosti za uzdravení syna Rogera na Gräfenberku.

KIRCHHEIM UNTER TECK

Odsunutí Němci z Frývaldovska zde roku 1969 odhalili kašnu s bustou nejvýznamnější osobnosti svého starého domova, bustu vytvořil jesenický rodák Engelbert Kaps, autor lavice Návrat z lovu.

VRATISLAV (WROCLAW)

V hlavním městě tehdy již pruského Slezska vyšla v roce 1833 kniha „Priessnitz na Gräfenberku aneb jeho metoda

použití studené vody proti různým nemocem lidského těla“. Šlo o jednu z prvních z více než čtyř set publikací o Priessnitzovi v jedenácti světových jazycích. A o úplně první, jejímž autorem byl lékař, konkrétně Dr. A. H. Kröber.

JAVORNÍK A BÍLÝ POTOK u Javorníku

Na Javornicku zakoupil Vincenz Priessnitz nemovitosti, v Bílém Potoce rozsáhlé pozemky zemědělského statku Kohout (Hahnberg), v Javorníku tři budovy a rozlehlou zahradu. Ve výstavném javornickém domě byly od roku 1842 vychovávány jeho děti.

POTOČNÁ V JIZERSKÝCH HORÁCH

V roce 1839 zde vznikl první vodoléčebný ústav dle Priessnitzova vzoru v Čechách. Založil jej chirurg Josef Schindler, který se pro vodoléčbu předtím nadchl na Gräfenberku. Tam také odešel po Priessnitzově smrti na konci roku 1851, aby převzal vedení jeho lázní. Ústav v Potočné brzy po Schindlerově odchodu zanikl.

BUDIMÍR U KOŠIC

Místo, kam se provdaly dvě Priessnitzovy dcery, jejichž manželé se stali bratři Ujházyové, majitelé tamního panství. Sofie se vdala ještě za otceva života, Terezie dva roky po jeho smrti, v roce 1853. V Budimíru zemřela roku 1854 manželka zakladatele lázní Sofie.

JIŽNÍ AMERIKA

I odsud přijížděli na Gräfenberk pacienti. A právě zde byl podán dopis s adresou „Vincenz Priessnitz, Evropa“, který byl poštovním úřadem také úspěšně doručen. Dopis se bohužel nezachoval.

NOVÝ ZÉLAND

I na opačné straně zeměkoule psal v roce 1851 místní tisk o smrti Vincenze Priessnitze, „vodního doktora a dobrodince lidstva“.

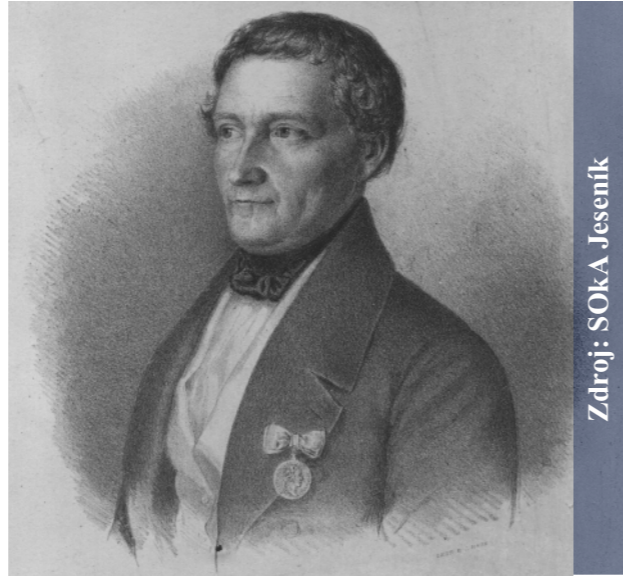

V LETOŠNÍM ROCE SI PŘIPOMÍNÁME DVĚ ZAJÍMAVÁ VÝROČÍ

Na podzim se u nás na Gräfenberku pravidelně koná Týden Vincenze Priessnitz. Důvod je prozaický: rok co rok si připomínáme narození muže, který ovlivnil nejen život ve svém rodném městě, ale i světové lázeňství. Letos si nadto připomínáme další dvě výročí podstatných událostí s Priessnitzem spojených.

Tou první je Priessnitzovo ocenění vídeňským císařským dvorem. V létě uplynulo 170 let od okamžiku, kdy byl Priessnitz císařem Ferdinandem I. Dobrotivým vyznamenán zlatou c. k. medailí za zásluhy se stuhou. Na hrud' mu ji podle historických analýz připevnil okresní hejtman z Opavy 7. června 1846. Podle Miloše Kočky, badatele, spoluautora knihy „Vincenz Priessnitz. Světový přírodní léčitel.“ snad toto ocenění Priessnitz získal vůbec jako první civilní osoba v rakouském Slezsku.

Zároveň 28. listopadu uplyne 165 let od jeho smrti. Guru moderní vodoléčby zemřel v pouhých dvaapadesáti letech. Jedni tvrdí, že na vysílení, předčasně vyčerpaní, jiní na následky těžkého zranění z mládí. Pravdou bude nejspíše obojí. Podíváme-li se na Priessnitzův život moderníma očima, mohli bychom ho přirovnat k úspěšnému podnikateli, kterému nakonec jeho životní dílo, opředené nejen úspěchy, ale i starostmi, strachem a boji o něj, zkrátilo nit vlastního života.

Zdroj: SOKA Jeseník

ŽIVOTNÍ MYLNÍKY

4. října 1799	narození
jaro 1816	druhý vážný úraz na poli
1822	počátek lázeňství na Gräfenberku
1826	Priessnitz postavil samostatnou lázeňskou budovu
1837	oficiální povolení císařské komise k provozování lázní bez omezení
7. června 1846	Priessnitz byl vyznamenán Zlatou občanskou medailí
28. listopadu 1851	Vincenz Priessnitz umírá

SPOLEČNÝMI SILAMI JSME VYBRALI SEDMDESÁT TISÍC NA SPECIÁLNÍ PŘÍSTROJ

Už počtvrté se u nás v lázních uskutečnila charitativní akce Pomáhejme, když můžeme. V letošním roce jsme vybrali úctyhodných sedmdesát tisíc korun. Ty pomohou dvanáctiletému Vojtovi při boji s cukrovkou a epilepsií.

S cukrovkou se dá běžně žít, bohužel malému Vojtovi se k ní v roce 2014 přidala epilepsie. Ta při záchvatech omezuje funkce mozku, mezi něž patří i výpady paměti či zmatenost. Vojta jako diabetik a zároveň epileptik potřebuje 24hodinovou kontrolu hladiny cukru v těle. „Právě nákup a roční provoz takového kontrolního přístroje stojí 107 270 Kč. Pořízení ani provoz však nehradí zdravotní pojišťovna. A to byl hlavní důvod, proč jsme chtěli letos pomoci právě Vojtovi,“ upřesňuje Roman Provazník z Nadace Vincenze Priessnitze.

Akce organizovaná Nadací Vincenze Priessnitze ve spolupráci s Priessnitzovými léčebnými lázněmi, Policií ČR a Městem Jeseník proběhla na lázeňském hřišti v rámci prezentace jednotlivých složek integrovaného záchranného systému v pátek 9. září již počtvrté. Priessnitzovy léčebné lázně přispěly 10 000 korunami, jeseníčtí policisté mezi sebou vybrali 8 450 korun, Město Jeseník věnovalo 5 tisíc korun. „Na dobrovolném vstupném jsme během dne vybrali 3 634 korun,“ dopočítává Tomáš Rak z jeseníckých lázní. Poprvé však organizátoři oslovili také významné firmy Jesenícka a lázně své obchodní partnery. „Nápad oslovit i další subjekty byl, jak se zdá, moc užitečný. Mezi firmami se skutečně objevili štedří donátoři, díky nimž jsme vybrali více než sedmdesát tisíc korun,“ doplňuje Rak. Po 10 000 korunách přispěly společnosti NATURFYT-BIO s.r.o. a Bidvest Opava s.r.o., 6 000 korun věnovala firma WTC Písečná. Pět tisíc věnovaly firmy Omya CZ s.r.o., UNISTAV spol. s r.o., MK Fruit a LEGO muzeum kostek Lemí. Hnutí ANO 2011 věnovalo Vojtovi mobilní telefon. Celkově tak sbírka dosáhla částky 73 084 korun.

„Vděčnost, kterou ke všem, již se sbírky účastnili, nejde slovy ani popsat,“ děkovala při předávání šeků dojatá Vojtova maminka. Dodala také důležité poučení: „Pokud na ulici potkáte svíjejícího se člověka v křečích, ležícího nebo

jinak zmateného, nemusí být opilý, může mít epileptický nebo hypoglykemický záchvat. Přivolanou pomocí můžete zachránit život.“

vj

TIP NA VÝLET ZŘÍCENINA HRADU KALTENŠTĚJN

Rychlebské hory nám dopřávají množství nejen cyklisticky zajímavých lokalit, ale i turistických cílů. Jedním z lákadel Žulovska je zřícenina hradu Kaltenštějn nedaleko obce Černá Voda.

HRAD BISKUPŮ

V mapách jej naleznete také pod názvem Hradisko a podle tvaru zřícené hradní věže se mu též říkalo „Biskupská čepice“. Hrad byl prvně zmíněn ve 13. století a následně sehrál úlohu v pútkách mezi vratislavskými biskupy a knížaty. Počátkem 16. století ztratil v málo obydleném kraji svůj význam a posloužil jako stavební materiál pro opravy javornického hradu Jánský Vrch.

ÚTOČIŠTĚ LOUPEŽNÍKŮ

Zřícenina hradu je oblíbeným cílem rodinných výletů. Pro pohodovou cestu zvolíme zelenou turistickou značku z Černé Vody od kulturního domu. Cestou navštívíme informační centrum Rychlebských stezek, kde zjistíme množství tipů pro cyklovýlety a nakonec vystoupáme pohádkovým lesem až k hradní věži, kterou kdysi dávno dobyval také loupeživý dobrodruh Zikmund Rachna.

ROMANTICKÉ LOMY I SKALISKA

Pro zážitkový výlet kolem zatopených lomů se vydáme delší červenou trasou přímo ze Žulové. V letních měsících nabízí lomy Transgranit a Rampa místa ke koupání a na podzim se nemůžeme vynadít na barevné koruny stromů zrcadlící se ve vodní hladině. Kousek od červené turistické trasy si můžeme udělat zácházku k přírodní památce Píšťala, kde jsou k vidění skalní mísy, sedadla či žlábků, jedny z nejlépe dochovaných nejen v tzv. žulovském plutonu ale i v celé republice. Pojďme objevovat kouzlo jeseníckého kraje bohatého na pozůstatky dávných sídel a historii slavných hradů.

Mgr. Jarmila Peňázová
LIC

SILVESTROVSKÉ POBYTY 2016

Cena od
8 797 Kč

v termínu 27. 12. 2016 - 2. 1. 2017

SILVESTROVSKÝ POBYT

7DENNÍ WELLNESS POBYT S BOHATÝM KULTURNÍM PROGRAMEM PRO 1 OSOBU ZAHRNÚJE:

- 6x ubytování dle vybrané kategorie
- 6x stravování formou polopenze (rautová snídaně)
- bohatý společenský a kulturní program
- silvestrovský večer s připitkem a ohňostrojem
- procedury dle vlastního výběru v hodnotě 1300 Kč
- 1x saunový svět (saunový rituál)
- 1x bazén s vířivkou
- 1x fitness
- 1x bruslení na umělém kluzišti
- 1x uvítací welcome drink
- 1x punčové odpoledne s koláčkem

společenský taneční večer, prohlídka lázní s průvodcem, chvíle pro dámy i pány, filmové odpolední programy pro děti, škola bruslení, silvestrovská diskotéka na ledě, Aqua Gräfenberg Walking, sportovní program – turnaje a hry, revál večer „ABBA WORLD REVIVAL“, moravský večer s MORAVANKOU, muzikálový večer s největšími muzikálovými hity, tradiční punčové odpoledne, silvestrovský večer s bohatým programem, půlnoční ohňostroj a Novoroční připítek, Novoroční koncert

ORIGINÁLNÍ DÁREK KE KAŽDÉMU POBYTU

Cena od
17 610 Kč

v termínu 27. 12. 2016 - 2. 1. 2017

KRÁLOVSKÝ SILVESTROVSKÝ POBYT

7DENNÍ WELLNESS POBYT PLNÝ LUXUSU A BOHATÉHO PROGRAMU PRO 1 OSOBU ZAHRNÚJE:

- 6x ubytování v superior suite
- 6x rautová večeře
- 6x snídaně na pokoj
- neomezený vstup do saunového světa, bazénu s vířivkou, fitness centra a kluzišť
- procedury dle vlastního výběru v hodnotě 1300 Kč

degustační pětichodové menu v luxusní restauraci Wiener Kaffeehaus
VIP místa v Restauraci 1837 a Wiener Kaffeehaus
VIP časování procedur

parking před hotelem Priessnitz, večerní sklenička sektu na romantické věži, zajímavý volnočasový program, průvodcovské služby, silvestrovský večer s rautem a programem, Novoroční ohňostroj, uvítací welcome drink, župan na pokoji, sekt a ovoce na pokoji, VIP místa v Kongresovém sále a Zimní zahradě

ORIGINÁLNÍ DÁREK KE KAŽDÉMU POBYTU

POD HRADEM NA KOLE ANEB BIKE ŠKOLA RYCHLEBSKÝCH STEZEK

Bike škola Rychlebských stezek je tu pro všechny jezdce, kteří si chtějí užít jízdu na stezkách.

Účastníci kempů mají během víkendů šanci více se sžít se svým kolem. Ziskají nad ním větší kontrolu, naučí se lépe pohybovat po trailu i v terénu. Jízda přes terénní nerovnosti se pro ně stane radostí. Na místech, kde se dříve trápili, si budou užívat flow. Zdokonalí se ve čtení trasy, kterou dokážou projet rychleji a s větší kontrolou. Budou bezpečně zvládat různé druhy zatáček a překážek, s nimiž se nejprve seznámí ve skills centru.

Začátečníci
15. - 16. 10. 2016

Enduro s Pavlem Čepem
čtvrtek - pátek

V pracovním týdnu stezky osíří a je na nich prostor a výjimečný klid pro výuku náročných pasáží.

www.rychlebskestezky.cz

POBYTY SI REZERVUJTE na telefonu +420 584 491 894, mobilu +420 778 401 703 a e-mailu silvestr@priessnitz.cz.

LÁZEŇSKÝ FEJETON

Z LAZEŇSKÉHO ŽIVOTA:
JAK SME ZROBILI BRIGADU

„Jo, za Prinsica, to bylo všechno inší,“ pravju někeři znalci hysteryje a maju recht. „Lopatu do ruky, pílu a sekeru a marš, pacijente do roboty, aby ses pořádně prohrál. A potym marš do lesa pod ledovu sprchu, aby ses zase zchládl.“ Žadne polehavani ve vanach, ani gothajské masaže a voňave olejčky, maksimalně naboso walking v ranni rose. I dneska se najdu luđe, keři prohlašuju, že by se taky režim měl v plne míře obnovit.

No vzpomněl sem se na tuty nazory a v letě zorganizoval malu brigadu, taky eksperiment. Novodoba akce-Zet obnašala hrabani lišci a větvíček, zbirani odpadku a vubec čistění lesa – ganc fajna robota ve zdravym prostředí. Na dvě hodinky, žadne galeje. Plakaty visely všadě, ale zatímco v olympijskym studiju Rijo v hale na Prinsicu u obrazovek a u kafe bylo narvane, na brigadu přišli čtyři luđe. I tak to ale považuju za úspěch! I když po pulhodině sme zostali enem tře. Bo jedna taka četka byla už od začátku vyděšena, esli su tam na stromach klišťata...? A když sem ji klidnym hlasem řeknul, že les bez klišťaka ji v dnešní době žadny němože zaručit, pohrabala kusek cesty a prchala, až se ji za patama prašilo.

Ze zbyvajících brigadníků byl jeden vyhlášený lazeňský švihak. Nefalšovaný Kasanovak, jak se praví. Ten tam přišel na lov. Konkrétně ho tam přivábila jedna taka sympaticka blondýna, kera se pro to brigadničení nadchla a celý týdeň lanařila, koho mohla. On to pochopil jako příležitost a celý žhavy se zapojil do pracovni činnosti. Větve řezal a kameny tahal, aby vyniknul, no ale když bylo po robotě, tak ho se seksem stejné poslala do řiti. No prostě chytra roba: viděla skryty potencial a využila spravny směr. Kasanovak aspoň raz cosik užitečného zrobil a vyčistil kus lesa.

Mimochodem, ta stejna blondýna pozvala na tu stejnou brigadu dalších minimalně padesat osob. (Kurník šopa, když všeci přišli, to bych ani rukavice pro ně neměl, natož hrabě.) Isto čtyřicet jich odpovědělo, že by přišli, ale: „Viče, chystam se na turu s panem Kratěnum, jede se na Červenohorské sedlo. Jinak bych určitě přišel a rad!“ Tož vypadalo to, jaky to je pech, že se zrobila brigada zároveň s výletem, jinak by bylo v lese narvane... No ale tušiče spravně: na Sedle na tuře něbylo vjec než deset luďi...

Ja ja, jak se ta doba mění! Za Prinsica řezani dřeva a studena voda, dneska velkoplošna obrazovka, vyhřívany bazen. Ve středověku vlci, medvědi a zbojnici, dneska klišťaci. Eště nedávno sbirani hřibu, malin a lov ryb, a včel horka novinka – lov Pokermona Hou. Už sem viděl s mobilama lovce i na kolonádě. Kolečko blaznu získalo nový rozměr!

Občan z Grafenberku puvodem z Prajszke

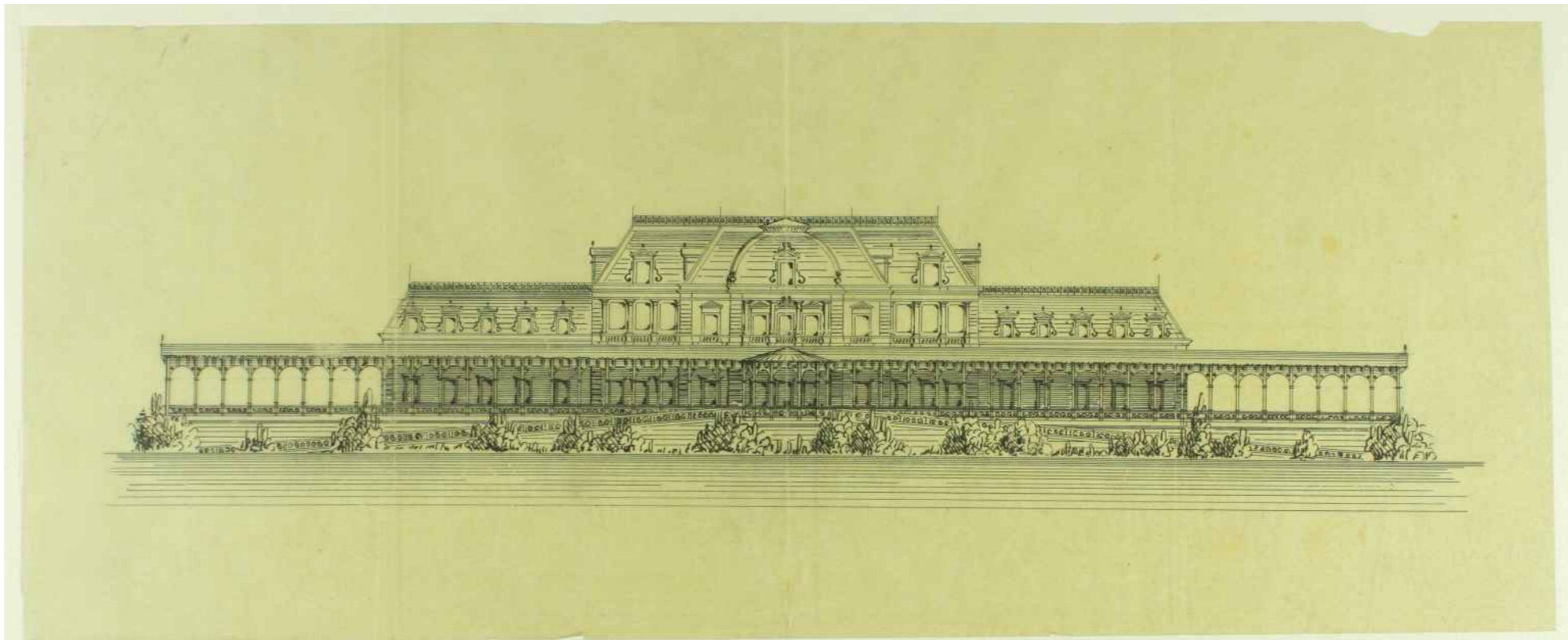
SLOVNÍČEK

inší	jiné
hysteryje	historie
maju recht	mají pravdu
gothajské masaže	thajské masaže
luđe	lidé, lidi
lišci	listí
Pokermou Hou	Pokémon Go

NAŠE LÁZEŇSKÉ DOMY

NEREALIZOVANÉ PROJEKTY ANEB
GRÄFENBERK MOHL MÍT KOLONÁDU

Tentokrát v našem seriálu představíme stavby, které, ačkoliv nesplňují charakteristiku lázeňských ubytovacích kapacit, k lázním, lázeňskému pobytu a odpočinku neodmyslitelně patří. Ano, i v jeseníckých lázních měla být vybudována kolonáda.

Zdenko Schubert von Solden, centrální budova kolonády, 1. pol. 80. let 19. stol. Zdroj: SOKA Jeseník

Horlivým propagátorem rozvoje lázni se stal po roce 1874 Priessnitzův zeť Johann Ripper (1830-1912). Díky jeho stykům s českými umělci v Praze se v lázních od 70. let 19. století objevovali známí architekti a sochaři, mj. Josef Václav Myslbek (1848-1922), autor sochy Hygie na Českém pomníku z let 1873-1874.

KOLONÁDU CHTĚL RIPPER

Gräfenberk neměl kolonádu. Již od 80. let 19. století se objevují návrhy na její stavbu iniciované J. Ripperem. On sám byl autorem několika z nich, první Neu Gräfenberg je datován rokem 1883, další pochází z roku 1894 a sloužil jako podklad pro plány kolonády firmy „Eisen-Constructions-Werkstätte Friedek“ z roku 1900. Jeden plán z roku 1897 vypracoval i místní stavitel Johann Gröger.

PROJEKTY OD PRESTIŽNÍCH
ARCHITEKTŮ

Nejzajímavější jsou ale projekty dvou významných pražských architektů. Profesor německé techniky v Praze Zdenko Schubert von Solden (1844-1922) vytvořil projekt kryté kolonády spojující dvoupodlažní centrální budovu se dvěma identickými čtyřpodlažními křídly v neorenesančním pojetí. Olomoucký historik architektury Pavel Zatloukal datuje projekt do první poloviny 80. let 19. století. Z. Schubert von Solden byl patrně také autorem návrhu na Polský pomník z let 1891-1894, je mu připisován i projekt kuželny z roku 1875 (ten je ale signován Rudolfem Zelenkou).

ARCHITEKT
KARLOVARSKÉ KOLONÁDY
NA GRÄFENBERKU

Architekt Národního divadla Josef Zitek (1832-1909) se na Gräfenberku objevil již v letech 1870 a 1873 v souvislosti s objednávkou mramoru pro stavbu Národního divadla. Soubor dvou náčrtů a plánu nazvaný Thermen Klein Gräfenberg nese signaturu Zitek m/p (vlastní rukou) Professor. Jedná se o projekt soustavy budov uskupených kolem ojedinele řešené kruhové stavby centrálního bazénu. Tyto výkresy vznikly patrně po r. 1880.

Mgr. Bohumila Tinzová
SOKA Jeseník

LÁZEŇSKÝ PRŮVODCE JAN KRATĚNA SLAVÍ
OSMDESÁTKU – SRDEČNĚ BLAHOPŘEJEME!

Letos na konci října oslaví lázeňský průvodce Jan Kratěna kulaté životní jubileum – bude mu 80 let!
Redakce Lázeňských pramenů se připojuje ke gratulacím!

Jan Kratěna přišel na Jesenícko v roce 1987 za zdravým vzduchem z Kladna, kde působil jako báňský záchranář. Zamiloval si jesenícké hory i historii našeho kraje a od roku 1993 doprovází hosty našich lázní při poznávání kulturního i přírodního bohatství Jeseníka a okolí. Nejvýmluvnější vizitkou jeho působení je objekt kaple a hrobky Vincenze Priessnitz, který byl ještě na začátku devadesátých let v notně zanedbaném stavu. Díky neúnavné dlouhodobé péči a starostlivosti našeho průvodce se však kamenná novogotická stavba z roku 1853 postupně stala chloubou lázní a možná vůbec nejkrásnější pamětihodností celého areálu.

„Je to pro mě čest, tady žít a dýchat stejný vzduch, jako kdysi dýchali oni,“ říkává občas Jan Kratěna, když s úctou hovoří o Vincenzi Priessntzovi, Janu Ripperovi a dalších osobnostech lázeňské minulosti. Z jeho výkladu je vždy patrná nesmírná hrstost na zdejší historii a podobné pocity také svým projevem dokáže přenést na posluchače.

Jana Kratěnu můžete potkat každou neděli odpoledne na lázeňské vyhlídce, doprovází sobotní výlety do hor a také výlety na jelení farmu. Až se někdy okolo 23. října zaposloucháte do jeho slov a vědomostí, vzpomeňte si a popřejte mu také vše nejlepší. Lázeňské prameny vinšují hodně štěstí, zdraví a síly do dalšího působení a děkují za dlouhodobou podnětnou spolupráci!

ig

Znáte národní putovní výstavu

MÁ VLAST CESTAMI
PROMĚN?

Její osmý ročník také letos přináší svědectví o zvelebování opomíjených míst a objektů v sídlech i krajině. V říjnu se s proměnami chátrajících staveb v důstojné objekty s užitečnou náplní, zkrášenými náměstími, návsemi, nádražími a sakrálními stavbami můžete setkat také vy. Celý říjen je výstava k vidění na Ripperově promenádě.

JESENÍK
OBNOVA VÍDEŇSKÉ KAVÁRNY

MÁ VLAST 2016
CESTAMI PROMĚN

HÁJ VÍLY OZDRAVY – POKRAČUJEME 2. ETAPOU

Projekt „Háj víly Ozdravy“ pokračuje 2. etapou. Ve vznikajícím lesním herním prostoru s podtitulem „Místo, kde se děti setkávají s přírodou“ přibýly po Labyrintu další prvky. Budování „Háje“ probíhá s podporou Olomouckého kraje.

V dolní části herního prostoru vznikl vodní prvek s názvem „Nádrž zadrž“. U dvou zděných nádrží si děti mohou vyzkoušet stavidélka a také přečerpávání pumpou. Voda zde protéká dvěma vydlabanými dřevěnými koryty. Hned vedle pak vzniklo „Opidium“, neboli „opičí dům“. Ten je určen pro šplhání nahoru a dolů. Ač to na první pohled nevypadá, kamenný objekt má totiž i vnitřní prostor, do něhož mohou odvážnější děti z vrcholu slézt.

V červenci a srpnu proběhlo v okolí potůčku, který bude „Čarodějnou stružičkou“, několik brigád, kde se klienti našich lázní podíleli na čištění lesa a vodního toku. Děkujeme všem, kdo nabídli přírodě pomocnou ruku a přispěli k rekultivaci lidmi poškozeného prostředí.

V horní části Háje, na dohled od „skalního“ městečka u vstupu, se nyní staví domeček s názvem Informatorium. Zde by se v budoucnu návštěvníci měli dovědět všechny informace, které s Hájem souvisí.

V neděli 9. října se v rámci Priessnitzova týdne uskuteční komentovaná prohlídka herního prostoru. Přestože v příštím roce se bude projekt dovršovat 3. etapou, Háj už bude částečně zpřístupněn.

Děti si mohly v Labyrintu vyzkoušet cestu ke Kameni přání. S obrázky, na které nakreslily některé ze svých přání, putovaly do středu této stavby a u slavnostně nazdobeného kamene pak své přání zanechaly. A za odměnu si mohly něco malého odnést...

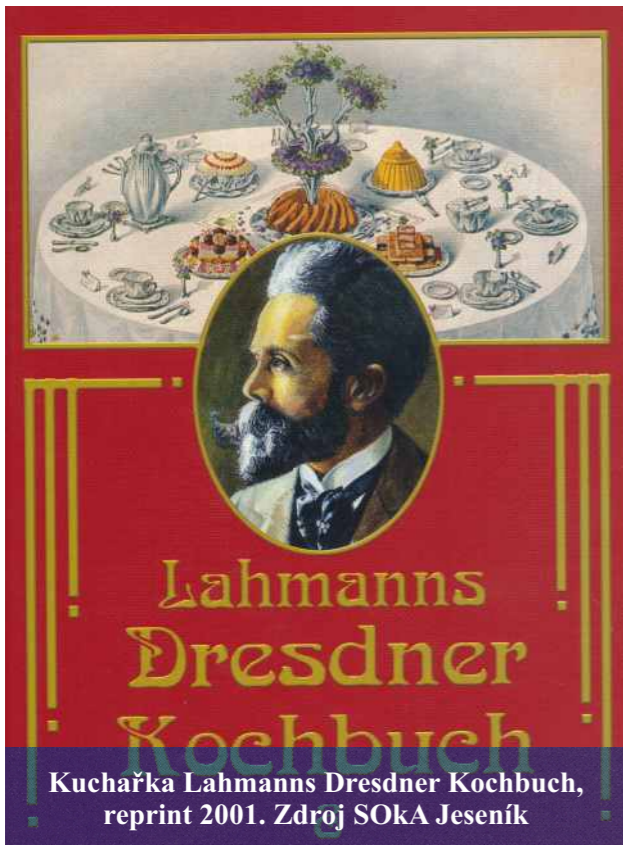

Projekt je spolufinancován z rozpočtu Olomouckého kraje

S PRIESSNITZEM EVROPOU KŘÍŽEM KRÁŽEM

VODOLÉČBA V NĚMECKÝCH DRÁŽDANECH

První dva díly tohoto seriálu byly věnovány budování vodoléčebných ústavů podle Priessnitze ve Francii. Další pokračování nás zavedou do německy mluvících zemí. Začneme saským hlavním městem – Drážďany a tamním, svého času vyhlášeným, vodoléčebným sanatoriem.

Saské království se stalo v 19. století kolébkou přírodního léčitelství. Již od roku 1835 zde fungoval Spolek přátel vody. Jeho členové často pobývali na Gräfenberku jako lázeňští hosté. V roce 1886 byl v sanatoriu Polonia (dnes Ripper) na Gräfenberku ubytován Dr. med. Heinrich Lahmann (1860–1905), aby studoval vodoléčbu přímo na místě jejího vzniku. Lahmann je považován za jednoho z rozhodujících spoluzakladatelů vědeckého pojetí nauky o přírodní léčbě.

DRÁŽDANSKÝ HYDROPAT LAHMANN

Vystudoval medicínu v Heidelbergu (1885) a zařídil se jako praktický lékař ve Stuttgartu. Ale již v roce 1887 si pronajal lázeň Weißer Hirsch na předměstí Drážďan a zahájil dne 1. ledna 1888 jejich provoz jako Sanatorium Dr. Lahmanna, které za první rok navštívilo 385 nemocných. Dr. Lahmann postupně pozemek odkoupil, k ubytování hostů si však musel najmout tři vily. Luxusní ubytování lázeňských hostů se osvědčilo a celoroční provoz prosperoval tak, že Lahmann nechal během svého působení postavit deset vil. V roce 1894 Lahmann získal statek Friedrichstal u Radebergu, kde produkoval vlastní kvalitní maso, zeleninu, vejce, mléko a ovoce pro dietní kuchyni. Ostatně, z receptů lázeňské kuchyně byla sestavena i kuchařka „Lahmanns Dresdner Kochbuch“.

OSVĚTA A VĚDECKÉ DŮKAZY

Na rozdíl od ostatních představitelů přírodního léčitelství byl Lahmann aprobovaným lékařem. Celý život se snažil jako výzkumný lékař své terapeutické zkušenosti zdůvodnit vědecky a své poznatky rozšiřovat mezi všechny vrstvy obyvatelstva. Cílem Lahmanna byla ochrana zdravých lidí před nemocí a léčba nemocných jejich orientací na přírodní způsob života. Jeho sanatorium patřilo k nejmodernějším zařízením tohoto druhu. Až do 2. světové války zde bylo používáno pestré a stále se rozšiřující spektrum přírodních způsobů léčby. Voda byla používána například v hydroterapeutickém oddělení (pánská a dámská koupel), studená, teplá nebo ve formě páry jako koupele, stříky, zábaly a obklady. Existovaly všechny varianty jako sedavá koupel, koupel do pánky, kompletní koupel,

Weisser Hirsch. Dr. Lahmann's Sanatorium.

Lahmannovo sanatorium v r. 1899. Zdroj: SOKA Jeseník

potičí kúra a parní koupel s různými přísadami jako smrkový extrakt, síra, uhlíčitá koupel nebo kyslíková koupel. Později přibýla také parní lázeň s přísadou kamenné soli nebo minerálními vodami.

KONTAKTY S JESENICKÝM RIPPEREM

Dr. Lahmann zemřel 1. června 1905 na svém statku Friedrichstal. Po jeho náhlé smrti se vdova Louise Lahmannová rozhodla, že sanatorium bude dále řídit rodina. V lednu roku 1910 se stal primářem v Lahmannově sanatoriu rentgenolog Dr. Heinrich Kraft (1867 – cca 1932). Vystudoval medicínu v Tübingenu a Štrasburku (1891), kde se definitivně usadil jako praktický lékař. Po habitaci na Univerzitě císaře Viléma ve Štrasburku se zde stal roku 1908 profesorem. Dopisoval si s Priessnitzovým zetěm Janem Ripperem, který mu zapůjčoval knihy o vodoléčbě i dopisy psané Priessnitzovi jeho pacienty. Prof. Kraft zamýšlel napsat knihu pod pracovním názvem „Umění vodoléčby Vincenze Priessnitze podle písemných záznamů Gräfenberčana“. S Ripperem se setkali během jeho návštěvy Drážďan. Ale Ripperova smrt v roce 1912 zřejmě Kraftovy plány překazila, ačkoliv již publikoval celou řadu prací o podstatě Lahmannovy léčby a o zdravé kuchyni.

LÁZNĚ OBLÍBENÉ CELEBRITAMI

Kolem roku 1913 dosáhlo Lahmannovo sanatorium pod vedením prof. Krafta rozkvětu. V roce 1913 navštívilo lázeň 7 416 pacientů! Hosté (třetina cizinců) přijeli – jako na Gräfenberk – z celého světa. Léčba u Lahmanna nebyla přitom levnou záležitostí. Jedinečnost Lahmannova sanatoria mezi dalšími podobnými německými zařízeními lze vysledovat z přítomnosti prominentních lázeňských hostů. U Lahmanna se léčila např. pruská princezna Irena, pobývaly zde dcera posledního německého císaře pruská princezna Victoria, řecká princezna Helene, řecká královna Friederike. Hostem Lahmannova sanatoria byl i ministr propagandy Joseph Goebbels a jeho manželka Magda, říšský maršál Hermann Göring se svou ženou Emmy, k pacientům se řadilo i mnoho skladatelů a herců. Spisovatel

Franz Kafka, trpící neurastenii, pobýval u Lahmanna mezi 28. červencem a 3. srpem 1903. V roce 1906 se zde léčil i pozdější nositel Nobelovy ceny za literaturu Thomas Mann. Prof. Kraft ze sanatoria odešel v roce 1918 a působil v dalších německých lázních, např. v Baden-Badenu a Rippoldsau.

VZKŘÍŠENÍ STARÉHO VĚHLASU?

Během 2. světové války bylo Lahmannovo sanatorium využíváno jako záložní lazaret. Na rozkaz sovětské vojenské správy bylo konfiskováno a v letech 1946–1992 sloužilo jako sovětská vojenská nemocnice. Tehdy došlo k naprostému zničení vybavení sanatoria. Veškerá snaha o rekonstrukci majetku, uskutečněná po roce 1990 rodinou Lahmannovou, byla marná. Komplex budov sanatoria odkoupil v roce 1996 spolek evangelické církve Collegium Augustinum z Mnichova. V roce 2011 areál získala firma Baywobau a postupně probíhají finančně náročné opravy jednotlivých vil, např. vily Lahmannovy rodiny Heinrichshof.

Mgr. Květoslav Growka
SOKA Jeseník

TIP NA VÝLET

ZA VÝHLEDY Z ŠIKMÉ VĚŽE

Když už si myslíme, že je naše studnice těch nejzajímavějších výletů téměř vyčerpaná, zpravidla nás překvapí další neobjevené místo, které rozhodně stojí za pozornost. Mezi taková místa patří i polské Żabkowice Śląskie.

Česky bychom mohli městečko postavené ve 13. století nazývat Slezskými Žabkovicemi, německý původní název však zněl Frankenstein.

DO MUZEA ZA FRANKENSTEINEM

Ačkoli jde o shodu místních jmen, na odkaz doktora Frankensteinu zde přeci jen narážíte, a to ve sklepení pod budovou místního muzea – v jeho podivuhodné laboratoři. I samotné muzeum stojí za zhlédnutí, nadchne vás například úctyhodná sbírka žehliček či historická tříkolka.

POZDĚNGOTICKÁ ŠIKMÁ VĚŽ

Pokud se vám zatím nepodařilo zajet přímo do italské Pisy, nezapomejte, „šikmou věž“ naleznete i pouhých 60 km od Jeseníku. Zajímavostí Slezských Žabkovic je právě tzv. Křivá věž, která je 34 m vysoká a jejíž vychýlení od svislé osy činí téměř 3 metry. Naklonění způsobily v roce 1598 patrně tektonické pohyby v této oblasti. Z věže budete mít krásnou vyhlídku nejen na město, ale i na široké okolí. Náměstí dominuje výstavní gotická radnice, nedaleko naleznete také kostel sv. Anny, ruiny knížecího zámku či torzo klášterního špitálu.

SLEZSKÉ SÍDLO NIZOZEMSKÉ PRINCEZNY

Cestou tam či zpět se nezapomeňte zastavit v 10 km vzdálené vesnici Kamiennic Żabkowicki, kde vás okouzlí velkolepý palác Marianny Oranžské. Pozor, vstupenky se kupují již dole pod hradem, v informačním kiosku v zadní části evangelického kostela sv. Trojice.

Mgr. Jarmila Peňázová
LIC

GILBERTOVO ODPOČÍVADLO VYZÝVÁ K ZAMYŠLENÍ

Nedaleko silnice do našich lázní letos na jaře vyrostla nová kamenná stavba ve stylu pramenů z 19. století. Na louce mezi Kramariovou a Kalvodovou ulicí, pod vzrostlým javorem, se objevil pomníček s lavičkami a nápisem „Bud' trpělivý!“ Nové odpočívadlo, pojmenované po lázeňském pacientovi z Anglie, vzniklo zásluhou Lukáše Abta a jeho přátel.

Stavba navazuje na historický Gilbertův pramen Glücker auf, který se oba nacházejí nedaleko. Oba zaniklé prameny jsou ale velmi blízko silnice. „Rozhodli jsme se pro nové místo, odkud je, podobně jako kdysi od pramene Glücker auf, krásný výhled na hřeben Jeseníků. A použili jsme motto „Bud' trpělivý“, které odkazuje na radu, již prý dal Vincenz Priessnitz svému pacientovi Thomasu Marleymu Gilbertovi. Odpočívadlo má být výzvou k zamyšlení v dnešní uspěchané době,“ uvedl Lukáš Abt, který za svých studentských let obnovil řadu pramenů na Studničném vrchu. „Vyřídil povolení ke stavbě trvalo téměř dva roky a realizace vyšla na částku v řádu desítek tisíc korun, které poskytli soukromí dárci. Děkuji všem, kteří nám umožnili obnovit další kus dědictví Priessnitzovy doby,“ dodává Lukáš Abt.

POJĎTE SI S NÁMI HRÁT, ANEBO BĚLÁ V POHYBU

Jako referent volného času připravuji programy pro děti i dospělé. S celým týmem pravidelně připravujeme osvědčené programy, hledáme však i aktivity nové, které by vás také mohly zaujmout a nadchnout. Mezi novinky patří návštěva sportovně zábavního centra v Bělé pod Pradědem.

INDOOR PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

Sportovně zábavní centrum v Bělé bylo otevřeno opravdu nedávno, 12. srpna 2016. Toto centrum je jedinečné svým rozsahem aktivit: nabízí indoorové vyžití pro děti i dospělé. Měla jsem tu možnost si sama vyzkoušet všechny aktivity, a proto vám vše můžu osobně zprostředkovat.

BOULDERING I LYŽAŘSKÝ SIMULÁTOR

Centrum je rozděleno do dvou částí – SVĚT SPORTU a DĚTSKÝ SVĚT. Sportovní část se nachází v přízemí budovy a nabízí aktivity vhodné pro všechny od 4 let. Nejen nejmenší lezci si mohou vyzkoušet boulderingovou stěnu nebo lanové a balanční prvky. Náruživí lyžaři jistě uvítají i

během celého roku lyžařský simulátor, přitažlivá je rovněž představa stát se alespoň na chvíli biatlonistou v biatlonové laserové střelnici. Vzdělávací funkci plní naučné panely na stěnách: dozvíte se např. jak správně používat balanční prvky, jak pracovat s TRX (závěsný posilovací systém), nechybí ani informace o historii běhu, nordic walkingu či cyklistiky. Pro ženy i muže doporučuji měřicí přístroj, který analyzuje některé tělesné hodnoty: BMI, tukovou vrstvu, krevní tlak a srdeční tep.

POZNÁVEJTE NEJEN JESENICKÝ LES

V prvním patře se nachází naučné herní prostory vhodné pro děti do 12 let, ale nejen pro ně. Herní panely provádí přírodou jesenických hor a přináší informace, které jsou v mnohém objevné i pro nás dospělé. Stejně jako děti, tak i vás určitě zaujme pískoviště se stopami místní zvěře v životní velikosti.

Ty nejmenší děti se vyřadí na provazové cestě zakončené skluzavkou nebo v balonkovém koupališti.

Věřím, že se společně v tomto novém centru potkáme!

Kateřina Galušková
vedoucí volnočasových aktivit

www.belavpohybu.cz

NOVINKA V LÉČBĚ DĚTÍ: TERAPIE RESPIRAČNÍCH ONEMOCNĚNÍ POMOCÍ ZPĚVU A HRY NA FLÉTNU

Priessnitzovy léčebné lázně se úzce specializují na léčbu respiračních nemocí v dětském i dospělém věku. Od července 2016 děti nově léčíme pomocí zpěvu a hry na flétnu.

Dýchací obtíže jdou ruku v ruce s vadným držetím těla. Proto je nesmírně důležité, jak dýcháme, jak se nám zapojují svaly v oblasti hrudníku a samotná bránice. U nás v lázních se při skupinovém i individuálním cvičení zaměřujeme na aktivaci výše zmíněných částí těla, čímž chceme ovlivnit nejen dýchání, ale i držení těla dětí.

UNIKÁTNÍ TERAPIE ZPĚVEM

Během hodiny zpěvu se děti zábavnou formou učí pracovat s dechem, správně používat jazyk a hlasivky. Do určité míry se tedy trénují i logopedické potíže, které jsou u dětí v současné době rozšířené. Terapeutka má vždy připravený příběh, který během celé terapie přivádí děti ke známým dětským písničkám. Písničky se učí děti vytleskávat, čímž se seznamují s rytmem a zároveň trénují koordinaci pohybu. Zpěv je doprovázen hrou na tělo (jógové pozice, pohybové ztvárnění písně apod.). Děti se seznamují s jednoduchými hudebními a rytmickými nástroji, jako např. bubínkem nebo dřívky, a doprovázejí svůj zpěv. Konec hodiny je zakončený krátkou relaxací a uvolněním celého těla. Terapie zpěvem je unikátní a běžně se k léčbě dechových obtíží nepoužívá. Touto jedinečnou procedurou chceme ukázat, jak jednoduše lze dětem v léčbě jejich onemocnění pomoci.

ŽILKOVA TERAPIE FLÉTNOU

Naopak terapie pomocí hry na flétnu je známá od 70. let 20. století. Přišel s ní Václav Žilka, který vycházel z praxe amerického lékaře Meyera Markse. Při hraní se děti naučí lépe ovládat svůj dech, dochází k pročištění dýchacích cest a zlepšuje se kapacita plic. Pomocí odporovaného výdechu prostřednictvím flétny se výrazně aktivují dýchací svaly a

bránice. Odporovaný výdech způsobí vibraci na dýchacích cestách – v průduškách a průdušnici, aktivuje se tak vykašlávání hlenu, čímž se odstraňují nečistoty, prach a alergeny. Podobně jako u zpěvu, tak i při hodinách hry na flétnu se děti naučí zahrát několik tónů, jednoduché melodie či písničky. Učí se taktéž vytleskat rytmus za pomoci rytmických nástrojů. Součástí terapie je dechová příprava a správná technika výdechu a hry na flétnu. Opět

je hodina vedena formou hry, aby děti udržely pozornost a aby se něčemu přiučili.

Naše lázně by se měly stát inspirací a návodem pro rodiče, jak jednoduše léčit dětem respirační obtíže. Nejednomo dítěti pomohla hra na flétnu nebo zpívání zbavit se astmatického onemocnění.

PhDr. Eva Jurčáková
vedoucí oddělení fyzioterapie

POMÁHÁME VYCHOVÁVAT BUDOUCÍ SPORTOVNÍ PROFESIONÁLY

Jesenické gymnázium ve spolupráci s Olomouckým krajem a několika místními sportovními oddíly otevřelo v loňském roce nový studijní obor – Gymnázium se sportovní přípravou. A právě při regeneraci nadějných sportovců využívá škola našich lázeňských služeb.

Gymnázium Jeseník zřízením tohoto speciálního oboru vytvořilo pro mladé sportovce z Jesenícka, ale i z celého Olomouckého kraje a Ostravska studijní podmínky, které umožňují nejen kvalitní vzdělání, ale zároveň profesionální sportovní přípravu. V současné době v Jeseníku fungují dva obory, a to běžecké lyžování a cyklistika.

Aby byl komfort studia a sportu dokonale spojen, je důležitá i kvalitní regenerace. Proto s iniciátory a podporovateli výchovy mladých sportovců spolupracují i naše lázně. Studenti pravidelně 1x týdně k regeneraci využívají lázeňskou tělocvičnu a saunový svět.

A k čemu je vlastně regenerace dobrá? Dovolím si citovat definici regenerace: REGENERACE je veškerá činnost, která vede k plnému a rychlému zotavení všech tělesných a duševních procesů, jejichž klidová rovnováha byla nějakou předcházející činností narušena a posunuta do určitého stupně únavy. REGENERACE je nedílnou součástí přípravy každého sportovce.

Za lázně můžeme říci, že jsme rádi, že alespoň trošičku můžeme přispět k lepším výkonům našich jesenických sportovců, kterým tímto přejí mnoho sportovních úspěchů i v budoucnu. Možná o nich někdy uslyšíme i v tom velkém sportovním světě. Jenom pro vaši představu: na tomto gymnáziu studuje několik mistrů a vicemistrů ČR. V běžeckém lyžování jsou to například Kim Žalčík a Karolína Poulíková, v cyklistice dominuje jméno Ondřeje Taraby.

Kateřina Galušková
vedoucí volnočasových aktivit

UŽ SE TĚŠÍME NA PRVNÍ BRUSLENÍ, BUDE OPĚT NA MIKULÁŠE!

Lázeňské kluziště je tradiční zimní atrakcí Priessnitzových léčebných lázní. Slavnostní otevření kluziště probíhá vždy na začátku prosince, provoz ukončujeme v polovině března. Letos tomu nebude jinak. Opět zahajujeme 5. prosince s Mikulášem, Andělem i Čertem.

Provozní dobu i ceník na kluzišti jsme zachovali totožné s loňským rokem. Denně otvíráme v 14 hodin a bruslicí blok vždy trvá 90 minut. Pro ty, kteří nemají vlastní brusle, máme samozřejmě k dispozici na zapůjčení brusle všech velikostí. Kluziště mohou využívat také školní kolektivy i ostatní organizace, vždy však po předchozí telefonické domluvě.

Také během nadcházející sezony vám nabídneme permanentky, akce pro děti i dospělé. Těšit se můžete na pravidelné školičky bruslení, dovednostní hry pro děti, karnevaly, diskotéky na ledu, ale také na exhibiční utkání hokejistů.

Kateřina Galušková
vedoucí volnočasových aktivit

Dotazy a rezervace kluziště:
584 491 128 nebo 724 305 126.
Na provozu umělého kluziště se
finančně podílí město Jeseník.

Jeseník

HALLOWEEN

28. 10. 2016

lidový svátek
se strašidelnými bytostmi
v lázních

LÁZEŇSKÁ

POKLADY VE VAŠICH

Vzpomínka Jiřího Hasila z Jeseníku na výlet do lázní. Psal se rok 1989.

Tato fotografie je stará zhruba půl století, a podle transparentu na Sanatoriu byla focena na 1. máje. Je na ní otec, strýc a babička pana Ponižila z Liberce.

Také v máji je pořízená tato fotografie, kterou nám zaslala paní Ludmila Boturová. Psal se rok 1986.

Hodně dětských vzpomínek na lázně má Lucie Ponižilová z Liberce. V lázeňských pravidelně trávila s rodiči a sourozenci nejednu volnou chvíli.

Poznáváte ho? Na maďarském lvu, symbolu lázní, nesedí nikdo jiný než princ z pohádky Princezna se zlatou hvězdou na čele Josef Zíma!

Jesenické zimy byly vždy dlouhé a opravdu bohaté na sníh. Zimního toulání po Studničním vrchu se však někteří hosté rozhodně nezalekli, Pravidelně chodili na výlety k pramenům, a třeba i s lyžařskou výbavou.

V Jeseníku se roku 1971 narodila Pavlína Rívolová z Kroměříže. A právě z tohoto roku je tato fotografie před Sanatoriem Priessnitz, s Pavlínou v kočárku.

Na fotografii z roku 1969 jsou prarodiče Radka Urce se svými dcerami. Tehdy ještě netušili, že za 15 let se odstěhují ze Křtin u Brna do Hanušovic.

Radomír Skokan ze Štědrákovy Lhoty je ročník 1924. V Jeseníku sloužil na vojně v roce 1947. K fotkám se svými dvěma kamarády v příloženém dopise dodal: „Jestli Vám to k něčemu bude, nevím. Já už je nepotřebuji.“ Bude, tyto vzpomínky si rozhodně nemůžeme nechat pro sebe!

Petr Lexa nám zaslal fotografie vyzařující elegancí a šarmem první republiky.

Areálem lázní procházela trať tradičního turistického pochodu „Jesenická 25“. Fotografie z roku 1975 zachycuje studentky jeseníckého gymnázia na kontrolním bodě.

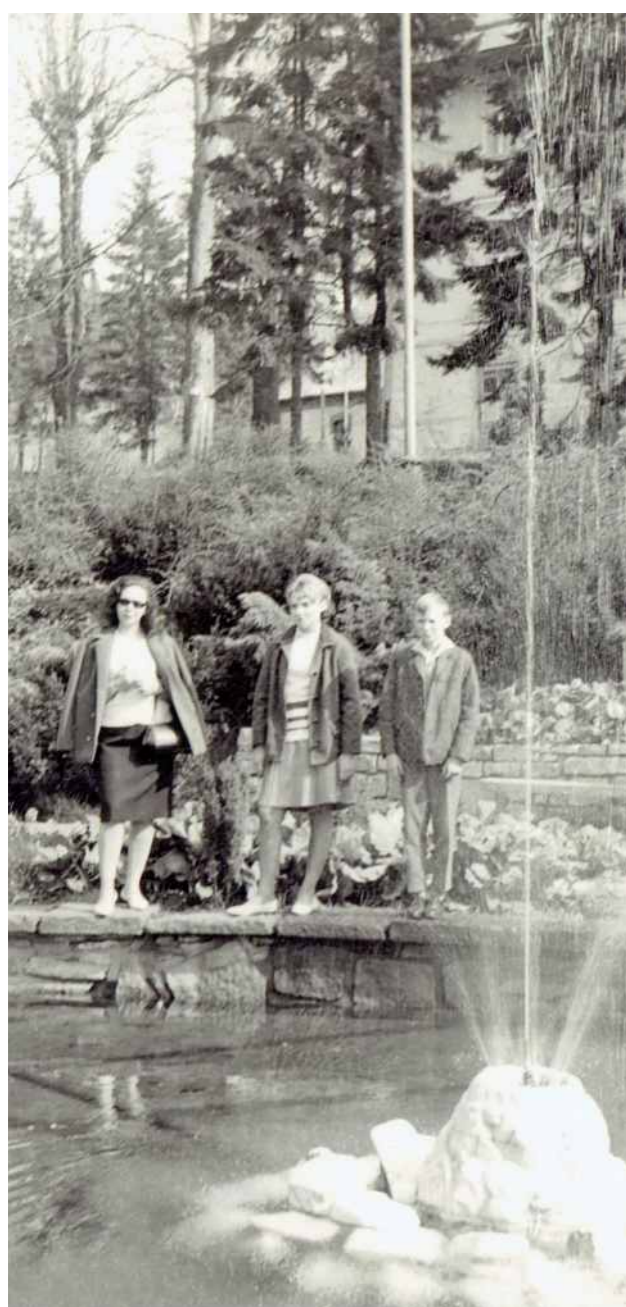

Fotografie ze zimy na přelomu 50. a 60. let minulého století. Marie Straňáková z Divnic, která stojí uprostřed, k nám jezdila pravidelně patnáct let.

HISTORIE

STARÝCH FOTOALBECH

Pamatujete jezírko před Hradem i s fontánou? Jistě, ještě nedávno. Tato fotografie byla pořízena někdy v 60. letech minulého století.

Maminka Veroniky Jarošové na jesenické lázně a Jeseník prý moc ráda vzpomíná. Proto nám Veronika poslal snímek z roku 1976. Uhadnete, kde byl pořízen?

Rodina Satinova z Dívnic na Valašsku jezdila do lázní za babičkou. A Jeseníky si opravdu oblíbili. Vždyť děti na snímku se sem pravidelně vraceli už se svými potomky.

Ivana Rottrová z Opavy k nám poprvé do lázní přijela ještě jako dítě v roce 1995. Od té doby k nám ráda jezdí pravidelně každý rok.

Poznáváte? Prodej zmrzliny v Priessnitzových lázních. Snímek pochází z 80. let minulého století.

Vzpomínáte na tzv. areál zdraví? Byla to mírně svažité louka s dřevěným přístřeškem, ohništěm a různými herními prvky. Spousta dětí zde trávila volný čas.

Nenahraditelnou součástí lázeňské kultury je i dnes Dechový orchestr mladých Jeseník. Bohužel fotografii nemáme datovanou, ale třeba i podle načesaných kadeří si zkusíte odhadnout rok focení.

Maďarský lev je vděčným objektem pro zachycení lázeňských vzpomínek. U sochy si fotku do rodinného alba udělali také Jarošovi se svými dvěma syny.

WELLNESS
NOVINKY

ŠVESTKOVÁ KOUPEL

Švestkový výtažek bohatý na vitamíny a minerály má regenerační, omlazující a zjemňující účinky. Jediněná vůně, ve které se snoubí ovocné a mandlové tóny, báječně zpříjemní vaši péči o pokožku. Švestková koupelová sůl změkčuje pokožku a napomáhá regeneraci fyzických i psychických sil, lahodné sladké aroma dozrávajících sliv přináší příjemné uvolnění a zbavuje stresu.

320 Kč / 20 min koupel / 10 min zábal

BRUSINKOVÁ KOUPEL

Už naši předkové považovali brusinky za všelék. Jsou výborným antioxidantem, využívají se v prevenci proti zánětu močových cest, pozitivně působí na cévní soustavu, snižují dokonce cholesterol a bojují proti zubnímu kazu. Díky obsahu omega-3 mastných kyselin se však podílejí také na rekonstrukci buněčné membrány. Díky brusinkové koupeli tedy bude vaše pokožka pevnější a pružnější. Ideální je pro zralou pleť, které dodá mladší vzhled.

320 Kč / 20 min koupel / 10 min zábal

NOVINKA V PÉČI
O ZDRAVÍOŠETŘENÍ ZAROSTLÉHO
NEHTU ŠPONOU – ORTONYXIE

Efektivní metoda, známá také jako šponování nebo rovnání nehtů, vám pomůže v boji proti zarůstajícím nehtům. Na místo bolestivého strhávání nehtového lůžka nebo plastiky vám špona z kovových chirurgických drátů nebo vzpružin bezbolestně postupně rovná nehet do jeho přirozeného tvaru, aniž by se jakkoliv nehet nebo nehtové lůžko poškodily či narušily. Podstatou procedury je působení dlouhodobého tlaku na okraje nehtu tak, aby došlo k jeho postupnému narovnání. Špona podporuje přirozený růst nehtů a navíc ji lze použít i v případě, že okolní tkáň je zanícená. Doba rovnání je přímo úměrná mnoha faktorům, jako jsou dědičné vlivy, rozsah poškození a příčina, zdravotní stav nehtu a okolní tkáň, obuv, pohybové aktivity, spolupráce a disciplína pacienta. Obvykle je třeba na posunutí docházet 1krát měsíčně po dobu jednoho roku.

500 Kč (v ceně je zahrnuta 1 špona v hodnotě 220 Kč)

Hlavní výhody léčby šponou:

- rychlá úleva od bolesti
- dlouhodobé zlepšení
- jednoduchá a velmi šetrná aplikace
- vynikající přizpůsobení špon různým typům nehtů
- neomezování pacienta při každodenní rutině a při pracovních či sportovních aktivitách
- vynikající alternativa chirurgického zákroku
- špony jsou klasifikovány jako zdravotní prostředek, podobně jako zubní rovnátka

Procedury objednávejte na tel. 584 491 109 nebo na prodej@procedur@priessnitz.cz. Kompletní nabídku najdete na www.priessnitz.cz.

VINCENZE PRIESSNITZE
Balneopark

V případě zájmu o podporu údržby a provozu **Balneoparku Vincenze Priessnitze** můžete zaslat libovolnou částku na účet č.:

230 308 000 / 0300

Společnosti Vincenze

Priessnitze, z.s., která spravuje tento unikátní lázeňský projekt.

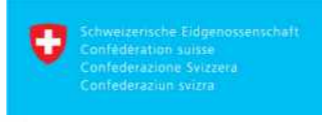
JESENICKÁ NEMOCNICE BUDUJE KVALITNÍ
A BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ PRO PACIENTY LDN

Jesenická nemocnice úspěšně pokračuje v realizaci subprojektu „Kvalitní péče o seniory a dlouhodobě nemocné Jesenicka v bezpečném a lidském prostředí“, CH.10/1/016. Nově zrekonstruovaná léčebna dlouhodobě nemocných zajistí klientům maximální komfort a bezpečné prostředí. Další aktivity subprojektu směřují k realizaci komplexního programu péče v oblastech rehabilitace, sociálního poradenství, návaznosti domácí péče, bazální stimulace aj.

Realizace subprojektu je finančně podpořena z Programu implementace švýcarsko-české spolupráce (Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union). Na financování se podílí také Olomoucký kraj a Sdružení měst a obcí Jesenicka.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Olomoucký kraj

JESENICKO

**Jesenická
nemocnice**
Člen skupiny AGEL

ZKUSILI JSTE BYLINNÉ KAPKY
ZE SRDCE JESENICKÝCH HOR?

Simona Procházková je bylinkářka z Jeseníků. Od dětství byla fascinována přírodou a všemi jejími dary. Intuice ji dovedla ke starým herbářům, které s nadšením pročítala. Dnes je úspěšnou autorkou několika knih a také majitelkou vysněné bylinkové manufaktury. Její tinktury můžete nově koupit i u nás.

Simona se začala bylinkářením a studováním oblasti lidského organismu z pohledu alternativní medicíny intenzivně věnovat během těhotenství. Poté se pustila do psaní článků, zanedlouho přišly na řadu knihy, přednášky i konzultace. Na základě dlouholeté praxe a zkušenosti v různých oborech alternativní medicíny vznikla i společnost Léčíme přírodou s.r.o. zabývající se přírodní léčbou. Sama Simona říká, že bylinková manufaktura byla jejím snem.

Rodinná firma se zaměřuje na výrobu doplňků bez nežádoucích vedlejších účinků, které působí jako prevence i regenerace a vedou ke zlepšení stavu při různých zdravotních potížích. Na výrobu bylinných kapek používají v maximální míře čerstvé suroviny (semena, květy, byliny a čerstvě usušené léčivky) z vlastního sběru. Kapky se vyznačují vysokou koncentrací účinných látek. Téměř všechny léčivky jsou sbírány v čistých oblastech Jeseníků.

Tinktury rodinné bylinkové manufaktury z Jeseníků jsou nově k dostání také v Lázeňském Informačním Centru a na recepci Sanatoria Priessnitz.

www.lecime-prirodou.cz.

DIETNÍ SESTRA RADÍ...

RYBÍ OLEJ A JEHO POZITIVNÍ VLIV
NA NAŠE ZDRAVÍ

Podle posledních údajů se ryby na českém jídelníčku objevují více. Spotřeba meziročně stoupla o 0,02 kg na 3,73 kg ryb na obyvatele za rok. I přes tyto údaje se velmi často setkávám s absencí ryb v jídelníčku klientů.

Přítom zrovna ryba je výborným zdrojem omega-3 mastných kyselin. Proto, pokud nehodláte (či z nějakého důvodu nemůžete) rybu do jídelníčku zařadit, je velmi rozumné omega-3 mastné kyseliny doplňovat alespoň prostřednictvím rybiho oleje. Má řadu pozitivních účinků:

SNIŽUJE ZVÝŠENÝ
KREVNÍ TLAK

Rybí olej je považován za přírodní potravinu, která má prokazatelný vliv na zdraví srdce. Prozatím není znám mechanismus působení, vědci se však domnívají, že existuje souvislost mezi poměrem omega-3 a omega-6 mastných kyselin.

UDRŽENÍ / NABRÁNÍ
SVALOVÉ HMOTY

Rybí olej, konkrétně DHA, podporuje proteosyntézu, takže se hodí při snaze udržet/nabrat svalovou hmotu.

BOJUJE PROTI ARTRITIDĚ

Opět zde hraje roli poměr omega-3 a omega-6 mastných kyselin. Studie ukazují, že pokud se navýší příjem omega-3

na úkor omega-6, dojde ke zmírnění příznaků revmatoidní artritidy a osteoartritidy. U zdravých lidí konzumace omega-3 podporuje prevenci vzniku těchto onemocnění.

PODPORUJE LÉČBU DEPRESE

Rybí olej může zvýšit účinnost konvenční léčby deprese. Dále může být pomocníkem při léčbě i jiných duševních onemocnění.

POMÁHÁ PŘI HUBNUTÍ

Z tohoto pohledu nás zajímá díky obsahu TTA (tetradecylthioacetová kyselina), která teoreticky může přispívat k lepšímu spalování tuků. V současnosti vypadá TTA mnohem nadějněji než CLA (konjugovaná kyselina linolová), která se běžně prodává jako spalovač tuků, nicméně tato její funkce nebyla prokázána žádnou studií na lidech. Podle studie CLA, která byla provedena na myších, byste pro pozitivní vliv na hubnutí museli konzumovat denně obrovské množství, naštěstí disponuje celou řadou jiných zdravotních benefitů, o tom ale napíšeme zase jindy.

Bc. Veronika Škodová,
výživový poradce, všeobecná zdravotní sestra

AGEL

Od základní preventivní péče po vysoce specializované zákroky jsme Vaším partnerem na cestě ke zdraví.

VY A VAŠE KARIÉRA

Investujeme do svých zaměstnanců,
do svých nemocnic a do moderního vybavení.
JSME PŘIPRAVENI INVESTOVAT I DO VÁS!

PŘIDEJTE SE K NÁM!

www.agel.cz

Léčebné Wellness Medical wellness
Akční Tématické Unikátní

LÁZNĚ
ČESKÉ REPUBLIKY

SPECIALISTA NA LÁZNĚ
www.laznecr.cz

PÉČE O KLOUBY podle VINCENZE PRIESSNITZE

Potíže s klouby dnes trápí většinu lidské populace. Namáhány jsou totiž v každém okamžiku našeho života. Úlevu kloubnímu aparátu mohou poskytnout speciálně zaměřené lázně, ovšem je také vhodné pečovat o klouby průběžně po celý rok a poskytnout jim tak potřebnou a kvalitní péči i v pohodlí domova.

Jen 299 Kč*
na 3 měsíce!

Vyzkoušejte přípravek z vaší lékárny Priessnitz® **Péče o klouby**, která vychází z tradičních receptur doplněných o nejnovější vědecké poznatky. Ve složení tohoto doplňku stravy naleznete hned tři typy kolagenů. Kromě hydrolyzovaných kolagenů typu I a II je také obohacen o kolagen nativní, který si zachovává svou přírodní podobu. Neméně důležitou látkou v přípravku je také extrakt z boswellie.

Tato jedinečná rostlina přispívá k podpoře hybnosti a pružnosti kloubů a příznivě působí i při zvýšené zátěži kloubů, svalů a kostí.

Celodenní péči o vaše klouby Vám zajistí pouze 1 tableta denně!

Více informací naleznete na www.priessnitzovo.cz

ŘEMESLNĚ VYROBENÉ PIVO

stupňovitost:
13,50°

obsah alkoholu:
5,50 %

Sedmý schod

ZA STUDENA CHMELENÉ SPECIALNÍ SVĚTLÉ PIVO
složení: voda, český ječný slad,
4 odrůdy žateckého chmele,
za studena dochmeleno odrůdami žateckého chmele Rubín a Kazbek

www.sedmyschod.cz

Karta, která vám může zachránit život

Karta života

211

ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNA
MINISTERSTVA VNITRA ČR

Elektronický pomocník, který vám může zachránit život

Karta života nabízí důležité informace o zdravotním stavu pojištěnce, zajistí správnou a bezpečnou léčbu, poskytne výpis z osobního účtu a spoustu dalších užitečných informací a funkcí, a to vše i ve vašem mobilu.

POMŮCKA: AKJA, ALEA, AON, EA, EON, ESCUDO, GROS, NDAO, SEO, TOOL	INICIÁLY FOTBALISTY PANENKY	MĚSTO V OKRESE BRUNTÁL	1. DÍL TAJENKY	OZNAČENÍ CITLIVOSTI FILMU	ZNAČKA NANO-SEKUNDY	ÚTOKY	MASY LIDI	INICIÁLY VÝTVARNICE TÝRLOVÉ	OLEJ ANGLICKY	SLUCHOVÝ VJEM	RODNÉ ČÍSLO ZKR.	BÝVALÁ CHILSKÁ MĚNA	NIČEMA
ESKYMÁCKÉ SANÉ				NADHOZENÍ						PROJEV KOROZE			
ČASOVÁ TÍSEŇ				PODSTAVEC POD FOTÁK OPICE KNIŽNĚ						ČESKOSL. STRANA LIDOVA PŘEDLOŽKA			
	ATOL INDONÉSIE				AKADEMIE VĚD ZKR. OVINOUT			KOŘIST ŘÍMSKÝ KRUTÝ CÍSAŘ			OTÁZKA 1. PÁDU 2. DÍL TAJENKY		
STAROŘEK	JESTLI SLOVENSKY			INSTRUKCE MAST				ČESKÝ HEREC JAN ??? SIDLO ČICHU					
SLEPIČÍ CITO-SLOVCE				ZÁJMENO NEMOCNICE S POLIKLINIKOU ZKR.			NÁZEV HLÁSKY N GRAND PRIX ZKR.		JINDY NÁŘEČ. SMRŠTĚNÍ				
	TOPIVO	POTRAVA SLEPIC KLEPY					VELETUCET (144 KUSŮ)			GEOCHRON. JEDNOTKA KANADSKÝ HOKEJISTA			
NOŠENÍM ODSTRANIT						PÓZA						CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO	POLÉVKOVÉ KNEDLÍČKY
TÁBORNÍK					V roce 1909 napsal frývaldovský (jesenícký) starosta Dr. med. Emil Hauck do Vídně: „Frývaldov je ... dokončení v tajence					CHEMICKÝ PRVEK ZN. AS			
OBJEDNÁVKA ZKR.				SRDEČNICE MN. Č.				FORMA		ÚZKÁ ČÁST LÁHVE			
NĚST TREST									PODSADITÝ	HRDINA OTEC HOVOR.			
	JEDLÁ HOUBA	HROB ŠACHOVÝ PĚŠEC HOVOR.											
SKULINA									PLÁTĚNÁ PŘÍSTŘEŠÍ				ZMATEK KANADSKÝ ZPĚVÁK PAUL ???
VEDOUCÍ PRACOVNÍK					LÁTKA S DLOUHÝM VLASEM	CHEM. ZN. RADIA		RADOŠT ZAHRAŇNÍ HUDEBNÍ SKUPINA					
DEŠŤOVÉ VODY				VOZKOVO CITO-SLOVCE MPZ ČESKÉ REPUBLIKY			RAKOUSKÝ DIRIGENT HERBERT VON ???						
SKLIZNĚ				HRANIČNÍ POPLATKY ČÁROVÝ KÓD ZKR.			ODLIŠNÝ NÁŘEČNĚ PROUD			PSYCHICKÝ OTŘES DRŤIT MLÝNKEM			
	VAZÍŠTĚ VORŮ	SPLAVY NEBO SLOVENSKY				CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ TROJICE MN. Č.				KUCHYŇSKÁ NÁDOBA INIC. HER. ŠTĚPANKA			
JMÉNO HERCE RAŠILOVA				HALDA ZNAČKA KOSMETIKY					MALÝ HLODAVEC ŠPŘÝM			KOSTKA LATINSKY	NÁŘADÍ ANGLICKY
POTŘEBA MIMINA HOVOR.				REALITNÍ KANCELÁŘ NOČNÍ VIDINY				BÝT POZORNÝ CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ					
BRÁTR PRAOTCE ČECHA				OBCE MINISTERSTVO OBRANY			INIC. HERCE TRÁVNÍČKA RODINNÝ DŮM ZKR.			KORPUS SUMERSKÝ BŮH VOD			
ZAČÁTEK ABECEDY			3. DÍL TAJENKY							OXID SELENATÝ			
SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA ZE			OSOBNÍ ZÁJMENO				MÍSTA PRO ÚSCHOVU VOZŮ			ŠACHOVÝ VELMISTR			

ORIGINÁLNÍ POHLEDNICE ALTVATER SEZNAMTE SE!

Na podzim téhož roku, kdy se gräfenberskému hospodáři narodil syn Vincenz, naopak vyhaslo srdce jinému muži. V nedožitých šedesáti letech v jižních Čechách zemřel hudebník a skladatel, autor 50 oper a 200 symfonií Karel Ditters von Dittersdorf. Předtím však téměř třicet let prožil na Jeseníku, žil v Javorníku, v letním sídle vratislavských biskupů, byl jeseníckým i zlatohorským hejtmánem. A právě ani on neunikl pozornosti grafika Filipa Raifa.

Karl Ditters von Dittersdorf
(*2. 11. 1739 Vídeň, †24. 10. 1799 Nový Dvůr u Lipovky)

Barokní hudební skladatel a hudebník. Od dvanácti do dvaadvaceti let působil u prince Josefa Friedricha von Hilderburghausena. Téměř 30 let strávil v tomto kraji. Byl hejtmánem Frývaldova a Zlatých Hor, pobýval v Javorníku. Po nařčení z korupce musel Jesenícko v roce 1785 v nouzi a nemilosti opustit. Dožil poblíž zámku Červená Lhota sepisováním pamětí.

Filip ve své tvorbě nešetí vtipem, paletou barev ani neotřelým nápadem, nebojí se ani parafrázovat zažitá témata. S důvtipem vytváří originální grafiku, ve které najdete mnohem více než její základní a stěžejní funkci. Najdete v ní samotného jejího nositele, cestu k jeho identitě a podstatě, otevřené dveře k podobným příběhům. Pohlednice věnovaná právě této osobnosti pozdního baroka Filipův přístup jasně dokazuje.

Celou sérii svérázných pohlednic Altvaterpohledy, mapujících zajímavé historické osobnosti a události z kraje kolem Jeseníku, můžete získat na třech místech regionu – u nás v Lázeňském Informačním Centru, v jesenícké kavárně Ennea caffè&shop a v Javorníku. Více se o projektu dozvíte na <http://altvaterpohledy.blogspot.cz>.

vj

VESELE LÁZNĚ DITTERS STÁLE ŽIJE!

VZOR

Doplň součtem prázdná políčka v naší šipkové šifře.

XXIV. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO HUDEBNÍHO FESTIVALU KARLA DITTERSE Z DITTERSDORFU

pátek 7. října v 17 hodin, zámek Jánský vrch
„Mozartovo tajemství“ MUSICA DOLCE VITA
 Daniela Demuthová – mezzosoprán, Žofie Vokálková – flétna, Zbyňka Šolcová – harfa
 Vstupné: 100 Kč, děti, školní mládež, senioři 50 Kč

neděle 9. října v 17 hodin, Kongresový sál Priesnitzových léčebných lázní
„Jazzový koncert s duchovním zaměřením“
 František Kop: Suit efor Mr. J. Coltrane
 Vstupné: 150 Kč, děti, školní mládež, senioři 100 K

neděle 16. října v 17 hodin, Tančírna v Račím údolí
CARVIN JONES BAND (USA)
 Carvin Jones je dnešní Jimi Hendrix a představí se v neuvěřitelně našlapané kytarové show plné energie.
 Vstupné: 150 Kč, děti, školní mládež, senioři 100 Kč

sobota 22. října v 17 hodin, kostel sv. Jana Křtitele v Písečné
„Tři století hudby dechového kvinteta“ MORAVIA QUINTET
 Dechové kvinteto Moravské filharmonie Olomouc Petr Hladík – flétna, Lukáš Broda – klarinet, Jan Kučera – hoboj, Jan Dvořák – fagot, Oldřich Bártík – lesní roh
 Vstupné: 100 Kč, děti, školní mládež, senioři 50 Kč

neděle 23. října v 17 hodin, Tančírna v Račím údolí
„Francouzský šanson od Edith Piaf až po Zaz“ TRIO CHOUETTE
 Eliška Sýkorová – zpěv, Jan Janda – kytara, Jindřich Kelišek – akordeon
 Vstupné: 100 Kč, děti, školní mládež, senioři 50 Kč

sobota 5. listopadu v 17 hodin, Kongresový sál Priesnitzových léčebných lázní
„Spirituality and songs“ Q VOX MUŽSKÉ VOKÁLNÍ KVARTETO
 Spirituality, gospel a perly světové i české pop music, Petr Julíček – tenor, Tomáš Badura – tenor-baryton, Tomáš Krejčí – baryton, umělecký vedoucí, Aleš Procházka – bas
 Vstupné: 100 Kč, děti, školní mládež, senioři 50 Kč

neděle 6. listopadu v 17 hodin, kostel Nanebevzetí Panny Marie v Bílé Vodě
„Octopus Pragensis“ CAPELLA RUDOLPHINA
 Jacobus Handl Gallus Missa super „Sancta Maria“ a hudba vrcholné renesance
 Petr Daněk - dirigent
 Vstupné: 100 Kč, děti, školní mládež, senioři 50 Kč

<http://www.festivalditters.cz>

TRADIČNÍ VÁNOČNÍ KONCERT

PETRA
JANŮSKUPINA AMSTERDAM
DECHOVÝ ORCHESTR MLADÝCH JESENÍK

Kongresový sál Priessnitzovy léčebné lázně

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK ZAHÁJEN

recepce Priessnitz (do 9. 12.), MONDI-tour (Masarykovo náměstí Jeseník)

23. 12. 2016
18:00 hod.

CENA 280 Kč

Cena na místě 320 Kč

VLASTIVĚDNÉ
MUZEUM
JESENICKA
2016

VÝSTAVY - Výstavní sál

13. 9. 2016 – 13. 11. 2016

Hudba na Jesenicku – minulost a současnost

22. 11. 2016 – 6. 1. 2017

Vánoce ve Vodní tvrzí

VÝSTAVY - Galerie

16. 8. 2016 – 30. 10. 2016

Starověké Řecko

8. 11. 2016 – 31. 1. 2017

Expedice středověk

WORKSHOPY

Jsou upřesňovány v souvislosti s krátkodobými výstavami v průběhu roku.

PŘEDNÁŠKY

20. 10. 2016

Železo přichází nejen z hvězd

O železe od meteoritů až po sekundární ložiska
RNDr. Věra Večeřová

10. 11. 2016

Archeologický výzkum kostela sv. Kříže

Bc. Milan Rychlý

EXKURZE

15. 10. 2016

Za historií obce Bílá Voda

Bc. Milan Rychlý

5. 11. 2016

Malá procházka po hřbitovech v Javorníku

Bc. Milan Rychlý

Zámecké náměstí 1, 790 01 Jeseník

e-mail: muzeum.rezervace@jen.cz, tel.: 584 401 070

Otevírací doba:
1. 9. - 31. 12. 2016
úterý - neděle
9:00 - 17:00TÝDEN VINCENZE
PRIESSNITZE

Inspirujte se přírodou

3. - 9. 10. 2016

Pondělí 3. října

Svátek seniorů - vystoupí Vladimír Hron, Dětská Zumba

ZDARMA, 13:00-17:00 hodin, Kongresový sál

Slavnostní zahájení Týdne Vincenze Priessnitze

ZDARMA, 16:00 hodin, Zrcadlový sál

Přednáška - prim. MUDr. Jaroslav Novotný

„Nahlédnutí do historie“

ZDARMA, 16:15 hodin, Zrcadlový sál

Vernisáž putovní výstavy „Má vlast cestami proměn“

ZDARMA, 17:00, Ripperova promenáda

Podvečerní koncert skupiny Brejle

ZDARMA, 19:00, hala Sanatoria Priessnitz

Úterý 4. října

Drakiáda s Čendou

ZDARMA, 15:00 - 17:00 hodin, Hřiště

Přednáška - Mgr. Jiří Glabazha

„Prameny Studničního vrchu“

ZDARMA, 16:00 hodin, Zrcadlový sál

Společenský večer s tancem (Karel Weiser)

Vstupné 50 Kč, 19:00 hodin, Zimní zahrada

Středa 5. října

Výtvarná dílna pro děti

ZDARMA, 10:00-17:00, Kongresový sál

Přednáška PhDr. Eva Jurčáková

„Rehabilitace CHOPN v našich lázních“

ZDARMA, 16:00 hodin, Zrcadlový sál

Workshop Doc. PhDr. Igor Spišiak, CSc.

„Muzikoterapie“

Vstupné 50 Kč, 19:30 hodin, Zimní zahrada

Společenský večer OLDIES

Vstupné 30 Kč, 19:30, Zimní zahrada

Čtvrtek 6. října

Karnevalový rej dětí se skupinou Iva a Ludá

ZDARMA, 14:30 - 16:00 hodin, Zimní zahrada

Přednáška - Mgr. et Mgr. Michal Kalina

„Tradiční vodoléčebné metody včera a dnes“

ZDARMA, 16:00 hodin - Zrcadlový sál

Allegro band Zábřeh a Cimbálová muzika Zábřeh

ZDARMA, 19:00-21:00, hala Sanatoria Priessnitz

11. KONFERENCE
S ODKAZEM
VINCENZE PRIESSNITZE
O VÝZNAMU LÁZEŇSKÉ PÉČEi Informace
PriessnitzSLUŽBY LÁZEŇSKÉHO
INFORMAČNÍHO
CENTRA

Chtěli byste poradit s výletem do okolí lázní nebo na zajímavé místo na Jesenicku? Rádi byste si odvezli vzpomínku na čas strávený u nás? Po celý rok jsme vám k dispozici v našem Lázeňském Informačním Centru, které se nachází přímo v centru lázeňského areálu.

tipy na výlety v okolí lázní, regionu,
tipy na zajímavé akceužitečné informace o službách
v lázních, dopravě atd.veřejný internet
(1 Kč/min, minimálně 15 min)speciální lázeňské produkty
Priessnitz Boutiquepohlednice, turistické známky a
vizitky, leporelo, magnetky,
pamětní ražba

další suvenýry

plánky Lázeňských stezek
a turistické mapypopulární i odborná regionální
literatura a publikace o zakladateli
lázní V. Priessnitzoviprodej vstupenek na akce MKZ
(divadlo, kino, koncerty apod.)

prodej Olomouc Region Card

prodej a půjčovnu holí
GRÄFENBERG WALKINGpůjčovnu discgolfových disků, kol,
elektrokol a koloběžek

Kontakt:

LIC, Priessnitzova 12/299,
790 03 Jeseník

Tel.: +420 584 491 470

E-mail: infocentrum@priessnitz.cz

www.priessnitz.cz